

תשרי התש"פ
אוקטובר 2019

ביטחון קשר, 1951

ביטחון קשר היה נושא מרכזי בחיל הקשר, מיום הקמתו. מפקדי צה"ל היו מודעים ליכולת האזנה ואיכון של האויב ופעלו במגבלות המשאבים שעמדו לרשותם ועל פי האילוצים המבצעיים כדי לסכל את יכולת האויב להשיג מודיעין על פעילויות כוחותינו.

סדרת הוראות תפעול הקשר משנת 1951 המצורפת בנספח מציגה כיצד התמודד חיל הקשר עם הנושא בשנותיה הראשונות של המדינה, לאחר מלחמת העצמאות.

נושא מרכזי היה קביעת הסיווג המירבי של המידע אותו ניתן להעביר באמצעי הקשר השונים:

- היעד היה שימוש מזערי באלחוט והעברת החלק הארי של התעבורה בקשר קווי;
- רצים וטלפונים (קווים) גלויים שימשו להעברת מידע עד סיווג 'שמור', ונאסר להעביר בהם מידע בסיווג 'סודי' או 'סודי ביותר';
- בטלגרף או בטלפרינטר קווי ניתן היה להעביר מידע עד סיווג 'סודי', בעוד מידע בסיווג 'סודי ביותר' נדרש להצפין בכתב סתר טרם העברתו;
- השימוש באמצעיים אלחוטיים היה מוגבל: באיתות ראייה נדרש להצפין בכתב סתר כל מידע בסיווג 'מוגבל' ומעלה, בטלגרף ובטלפרינטר אלחוטי נדרש להצפין בכתב סתר את כל התעבורה, בטלפון אלחוטי או ברדיו טלפון היה אסור להעביר מידע בסיווג 'מוגבל' ומעלה.
- היה איסור חמור להעביר בטלפון באופן גלוי את אשר הוצפן ושודר באלחוט, מחשש לביטחון כתבי הסתר.

להצפנת מברקים השתמשו במגוון כתבי סתר:

- כתבי סתר ברמה גבוהה, להעברת מברקים בכל רמות הסודיות – כתב סתר 'לבן' לשימוש גופים מרכזיים, כתב סתר 'צהוב' שנועד לשימוש גופים שאין ברשותם כתב סתר 'לבן';
- כתבי סתר ברמה נמוכה, להעברת ידיעות בסיווג 'מוגבל' ו'שמור' – כתב סתר 'אדום' למברקים שערך סיווגם אינו בעל תוקף לזמן העולה על 7 ימים, כתב סתר 'אפור' למברקים שערך סיווגם אינו בעל תוקף לזמן העולה על 24 שעות, כתב סתר 'שחור' למברקים שערך סיווגם אינו בעל תוקף לזמן העולה על 12 שעות.

כן נעשה שימוש בקודים לקשר בין מפקדים: קוד 'שמעון' (ששימש בין היתר לזיהוי ואימות) וקוד 'אליהו' (ששימש להסתרת נקודות ציון בשיחות מפקדים).

אל"ם (בדימוס) דניאל רוזן

נספחים – הוראות תפעול קשר בנושא ביטחון קשר, 1951
באדיבות ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון, 37-103/1953

דף 1. סמור 1... מגל

הוראות תפעול קשר

פרק 9, סמ 1.

סיוג אמצעי הקשר – מדת סודיות

מפקדת קצין קשר ראשי

1.8.51

נכנס לתוקף עם פרסום

סדת סודיות המברק	אותות ראיה	סלגריף סלפרינסר אלחוטי	סלגריף סלפרינסר קוי	סלסון אלחוטי חיי	אלחוט דבור	סלסון	רץ
דביל	בלוי	כ"ס	בלוי	בלוי	כ"ס	בלוי	בלוי
סמור, סובבל	כ"ס	כ"ס	בלוי	אין להעביר	כ"ס	בלוי	בלוי
סודי	כ"ס	כ"ס	בלוי	אין להעביר	כ"ס	אין להעביר	
סודי ביותר	כ"ס	כ"ס	כ"ס	אין להעביר	כ"ס	אין להעביר	

הערות:

1. תסומת לב סופנית לעובדה שחומר סודי המועבר בטלפרינסר קוי שו סלגריף קוי – **פולח בטפה גלויה**.
 2. א בטפת לחיסום מומר **הטיקני כא/ו** של סברקים בטפה גלויה. במקרה זה יש להשתמש בכל האמצעי בקודים קרביים.
 3. אותות ראיה יטמט בדרך כלל להעברת סברקים קרבים בלבד.
 4. אלופי סקודים ראשים להחיר. טמוט בטפה גלויה בכל אמצעי קשר במקרה והדבר חיוני להבטחת העברת המברקים. היתר זה יהיה סובבל וסוגר סבחינת זמן, עוצמת אמצעים, ויחידות, ויקבע את הקצינים הראשים לאחר לסלח סברקם בטפה גלויה בתנאים הנ"ל. אלופי סיקודים ראשים להעביר סמכותם זו לידי ססקיד חסיבות, לסקרים בודדים וסוגרים.
- בכל מקרה כנ"ל יועברו העתקי סברקים כאלה ע"י המרכזות אל סח' בטחון כמפקדת קצין קשר ראשי לא יאוחר מחדש ימים אחרי סידוד המברק.

י. ורצמן – אלוף מסנה
קצין קשר ראשי

יא/ק

מגל

אושור לפרסום

דף 1. סחור 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

הוראות תפעול קשר

סרק 5. 1.00

הוראות בטחון קשר

מסמך קצין קשר ראשי

1.0.81

נכנס לתוקף עם פרסום

1. כללי:

יש להסנע על כח טמטור טמטור באלחוט, על ידי נצול קשר קוי ורצים.

יש להסתמס במדה סכסימלית בקטר טלפרינטר קוי להעברת מברקים בטפה גלוייה אשר סודיותם אינה עולה על סודי.

2. טלפרינטר:

אין להעביר בטלפרינטר אלחוטי מברקים בטפה גלוייה.

3. רצים:

דאך הסעבר על ידי רץ ימצא בתרמיל אד הנטא על בוף הרץ. מפקדי יחידות יוצאו סהרצים יצולדו בהתאם.

4. כתבי סתר:

העברת מברק גלוי בטלסון, למני או אחרי הסדרו סוצפן באלחוט, סהוה סכנה סמורה לבטחון כתבי הסתר.

במקרה הדורס העברת מברק טהצפן והועבר באלחוט, בגלוי, יש להעבירו על ידי רץ.

אם אין כל אסטרות להעברת מברק כזה על ידי רץ, יש לנסחו סחדס למני העברתו בגלוי (דאך סרק 8, חוברת 1,000, תחליכי קטר סטולביס).

5. צינור:

חומר כ"ס ומסמכי קטר "סודיים" ו"סודיים ביותר" יחזקו בארונות סלדה או אינזי בטחון, אשר סחסי יוצאו רק לצורך ולסטר העבודת הסצורה אותם.

בסדה או בתנועה תיעסח עבודת כ"ס בכוצקרים, מהלים או כלי רכב בצורה סתמנע לחלוטין טאיט כלתי סוסטר לעבודת כ"ס יוכל לראות את חצקסה. לצורך סקיף זה סנדר איס סוסטר:

בחסיתה וסעלה: (1) ססקר, סגן ססקר, קצין אגס וקצין הקטר וסגנו, של היחידה אשר סדר הכ"ס סשרת אותה.

(2) ספענה סוסטר לפי רסיסה טהוצאה ע"י ססקרת קצין קטר ראשי.

בגדור וסטה: כל אכסי מחלקת הקטר, קציני הגדור וסטר סהנו ססקר היחידה כה בסצאת תחנה אלחוט.

אוסר לפרסום

ס ו ר י

דף 2. סתור 2.

אם לדעת המפקד או, בהעדרו, האחראי למסדר הקשר קיים חשש מפילה
לידי האויב יט לתטפיר - במלת האסטר על ידי טרסה - כל חומר כ"ס
ומסמכי קשר "פוריים" ו"פוריים ביוחרי".

חומר כ"ס סתם נכנס לספוט יסמך לסני חומר בספוט
חומר כ"ס בספוט יסמך לסני חומר סימא ספוט.

בסדה סהדבר נתן לבצוע יט להודיע סיד לסטה הבונה סל היחידה
המסירה או המאכרת על כל סקרה הסדה או אכדן חומר. אם אין
מסירות להעביר הודעה פזו בכתב סתרי, היא תעבר בגלוי.

חומר כ"ס, טרם לכתבי סתרי, נמוכים (רתיינו כתב סתרי "סחור" קודים
קרביים וקודים "סמון" ו"מליתו"), יועברן סמקום לסקום דק על
ידי סמנחים מוסמכים למי רטימה סחוצמה ע"י סמקרת קצין קטר ראטי
או יועבר ע"י קציני קטר או קצינים אחרים. סיסמונו לתפקיד זה ע"י
קצין הקטר הראטי או על ידי מלומי קודים, ספקדי חטיבות/מחוזות
או קציני הקטר סל סורמציזת מלה.

אין להעביר חומר כ"ס פנ"ל בין דואר ומברקים אסועברים ע"י רצים,
אך סותר סהמסענה הסוביל חומר כ"ס פנ"ל יילוח אל כלי רכב הסוביל
דאר ומברקים בסיובובי רצים.

סמנחה הסוביל חומר כ"ס פנ"ל לא יטמטט בסירות תחבורה מורחיים
כרון אוסנבוס, רכבה או סונית.

י. יודעמן - מלומי סטה
קצין קטר ראטי

ס ו ר י

אושר לפרסום

סדר י

דף... סתור...1...

חוראות תפעול קשר

פדק...1.000

קוד נקודות ציון

מסקדת קצין קשר ראשי

1.8.51

נכנס לתוקף עם פרסום

1. קוד "אליהו" יסמט לאסמדת נקודות ציון בטיחות ספקדים ובטקדים אחרים של סמט בטסה בלוייה.
2. חוראות לסמט תושבנה עם הקוד.
3. תשובה - ראה טבלת חלוקת קוד "אליהו".

י. ורנסן - מלח. סמט
קצין קשר ראשי

י.א/ק

סדר י

אושור לפרסום

ס ו ר י

דף 1. סתור 1.

הוראות תפעול קשר

סר. 7. סס. 1.

ק ר ד א מ ו ת

מפקדת קצין קשר ראשי

1.8.51

נכנס לתוקף עם פרסום

1. קוד "סמיון" יסמס בקוד אמור בין כל יחידות צה"ל.
2. יחידות סיוור, יחידות פסיטה, סטוסים ויחידות קדמיות
סזסן פעולתן קצר, יסמו אתם רק דפים בודדים של הקוד,
הסכסים את פרק הזמן הססוער של פעולתם.
3. הוראות ססוס תוספנה עם הקוד.
4. תפוצה - דמה טכלת חלוקת קוד "סמיון".

3/1
י"ד ירצסן - אלדף ססנג
קצין קשר ראשי

א/ק

ס ו ר י

אפשר לפרסום

פרדי ביור

ד.ה. 1. סתור. 2.

הראות תפעול קשר

פרק. 2. 1.00

כתבי סתור - תאור והראות לשימוש

מסקדת קצין קשר ראשי
1.8.51

נכנס לתוקף עם פרסום

1. "לבן"

- א. כתב סתור זה בעל דעה בסחונות גבוהה ביותר ומאפשר הצגתה ומענוח סחירות. סתור להעביר בו ספרים בעלי כל סודות הסודיות.
- ב. כתב סתור "לבן" ישמש להעברת כל הספרים הדורשים הצגתה בין היחידות המחזיקות בו.

2. "צהוב"

- א. כתב סתור זה בעל דעה בסחונות גבוהה ביותר ומאפשר הצגתה ומענוח סחירות בינוניות. סתור להעביר בו ספרים בעלי כל סודות הסודיות.
- ב. כתב סתור "צהוב" ישמש להעברת ספרים הדורשים הצגתה בין היחידות המחזיקות בו שאינן מחזיקות בכתב סתור "לבן".
- ג. אין להשתמש בכתב "צהוב" להצגת ספרים בין יחידות המחזיקות בכתב סתור "לבן".

3. "אדום"

- א. כתב סתור זה בעל דעה בסחונות גבוהה ומותר להעביר בו ספרים בעלי סדת סודיות "מבלי" ו"ססור".
- ב. תחנות שאין ביניהן כתב סתור מסותף בעל דעה בסחונות גבוהה יותר, תעברנה בכתב "אדום" ספרים בעל סדת סודיות "סודי".
- ג. בזמן סלחמה (לא כולל פעילות ארעית בזמן שלום) מותר להעביר בכתב זה גם ספרים "סודיים ביותר" בתנאי:
 - (1) ערך סודיות הספרים אינו בעל תוקף לזמן יותר מ- 7 ימים.
 - (2) הספרים אינם כוללים תוכן סודי חשוב.
- ד. אין להעביר בכתב סתור "אדום" ספרים בין יחידות המחזיקות בכתב סתור בעל סדת סודיות גבוהה יותר.

4. "אפור"

- א. כתב סתור זה בעל דעה בסחונות בינוניות ומותר להעביר בו ספרים בעלי סדות סודיות "מבלי" ו"ססור".
- ב. בזמן סלחמה (לא כולל פעילות ארעית בזמן שלום) יתיה מותר להעביר בכתב סתור "אפור" ספרים "סודיים" ו"סודיים ביותר" בתנאי:
 - (1) ערך סודיות הספרים אינו בעל תוקף לזמן יותר מ- 24 שעות.
 - (2) הספרים אינם כוללים תוכן סודי חשוב.
- ג. אין להעביר בכתב סתור "אפור" ספרים בין יחידות המחזיקות בכתב סתור בעל סדת סודיות גבוהה יותר.

אפשר לפרסום

דף 2 מתוך 2

סודי ביותר

5. "סחור"

- א. כתב סתר זה בעל רסה בסחורגית נסוכה, סותר להעביר בו סברקים בעלי סדות סודיות "סבבל" ו"ססור" בלבד.
- ב. בזמן שלום יש לצמצם את השמוש בכתב "סחור" עד לסיניסום.
- ג. בזמן מלחמה (לא כולל פעילות ארעית בזמן שלום) יהיה סותר להעביר בכתב "סחור" סברקים סודיים בתנאי:
- (1) ערך סודיות הסברקים אינו בעל תוקף לזמן יותר מ- 12 שעות.
- (2) אינו כולל תוכן סדיני חשוב.

6. תפוצה

תפוצה כתבי סתר לבן, צהוב, אדום, אפור וסחור, ראה תפוצה כתבי סתר.

30/1

י. ורצמן - מלך מסנה
קצין קשר-ראשי

יא/ק

סודי ביותר